

**HORDALAND,
SOGN OG FJORDANE
STATSADVOKATEMBETER**

SAKER OM STRAFFBAR BRUK AV KNIV I VEST POLITIDISTRIKT

*Rapport etter gjennomgang av innkalte saker 1.1.-
31.5. 2024*

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	3
1.1	Bakgrunn	3
1.2	Metodikk.....	3
2	Statistikk - saksgjennomgang	5
2.1	Volum	5
2.2	Prioritet	5
2.3	Resultater av saksgjennomgang	6
2.4	Bruk av straffeloven § 189.....	7
2.5	Etterforskningsplan	8
2.6	Inndragning av kniv.....	8
3	Statistikk	9
3.1	Beslaglagte kniver	9
3.2	Anmeldelser innen de kriminalitetstyper vi har etterspurt	10
3.3	Etterlevelse	11
4	Oppsummering og tilrådninger	13

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Oppslag i media lokalt og nasjonalt, samt innkomne straffesaker ved disse embeter i en periode, kan gi inntrykk av at det er en økende tendens til bruk av kniv i voldssaker. Dette kan igjen gi grunn til å tro at flere bevæpner seg med kniv i det offentlige rom. Basert på en slik hypotese ble Vest politidistrikt tilskrevet 17. august 2023 med forespørsel om en analyse av politidistriktets samlede portefølje av saker der kniv var brukt til straffbart forhold. Det ble særlig bedt om svar på

- om det har skjedd ei reell auke i saker med innehaving eller bruk av kniv.
- Beslaglegg politiet fleire knivar/våpen no enn før?
- Vert alle saker med beslaglagt kniv forfølgd og skjer det reell skjerping i straff ved gjentakning?
- Er det geografiske område eller miljø som skil seg ut med omsyn til slike saker?
- Har politidistriktet gjennomført eller vurdert å gjennomføra visitasjon etter politilova §7a kva er tilfelle erfaringa frå slike aksjonar?

Brevet ble besvart 29.8.23 med fylldig statistisk bakgrunnsmateriale og en konklusjon som kunne indikere en svak økning i bruk av kniv i løpet av 2023, men ellers ganske stabile tall. Fra vårt svar av 8. september 2023 hitsettes :

Som omtala i politiets brev, gjeld dette forholdsvis små tal og endringar frå år til år må tolkast med stor varsemd. Det er ei svak auke i tal på kverrsette knivar dei siste fem år og ei svak auke i tal på saker der kniv er nytta til trugsmål, skade eller drap. Endringane frå år til år er små og avgjerd av sakane synast ut frå det tilsendte materiale adekvat. Det synast ikkje å vere naudsynt med tiltak.

Hva angår saksavgjørelser har statsadvokatene sett tendenser til at det subsumeres "for lavt", særlig mht vurdering av forsøkshandlinger (kroppsskade der det reelt er tale om drapsforsøk) og bruk av strl § 273 der skadeomfang og omstendigheter kunne tilsi bruk av strl § 274.

På ovenstående bakgrunn ble det besluttet å undersøke praksis vedr straffbar bruk av kniv for en periode

1.2 Metodikk

Ved brev av 15. desember 2023 ble politidistriktet pålagt å sende inn alle saker der kniv var benyttet til integritetskrenkelse, med begrunnet innstilling for påtaleavgjørelse hos statsadvokatene. Pålegget var uavhengig av strafferamme og formell kompetanse etter loven og uavhengig av om det skulle treffes positiv eller negativ påtaleavgjørelse. Dette omfattet således alle saker registrert som ran, trusler, kroppskrenkelser, kroppsskader og drap eller forsøk på disse lovbrudd, der kniv var benyttet. Saker om bæring av kniv på offentlig sted uten aktverdig formål

(strl § 189) ble holdt utenfor innsendingspålegget. Pålegget ble gjort gjeldende for alle saker som innkom ferdig etterforsket til jurist i perioden 1. januar til 31. mai 2024. Saker med over 6 års strafferamme ble fordelt på statsadvokatene etter fast liste, de øvrige sakene ble behandlet av de to statsadvokatene som betjente jour-kontoret i perioden.

Det ble opprettet et excel-ark for sikring av informasjon fra hver sak med følgende faner :

- Saksnummer
- Statistikkgruppe
- Anmeldt-modus
- Koding endret?
- Etterforskningsplan?
- Siktelse/lovanvedelse
- Fullstendig/forsøk
- Politiets innstilling
- Subsumsjon korrekt?
- Forslag til avgjørelse korrekt?
- §§272/274 korrekt anvendt?
- Skadevurdering korrekt
- Øvrige omstendigheter vurdert korrekt
- Annet

Ved avslutning av perioden ble det innhentet ny statistikk for å se om den svakt stigende tendens fra høsten 23 hadde fortsatt og for å undersøke i hvilken grad pålegg om innsendelse var etterlevet. Opplysninger fra sakene og statistikken ble så gjennomgått.

2 Statistikk - saksgjennomgang

2.1 Volum

Det innkom i alt 43 saker til behandling her i løpet av perioden 1.1. – 31.5 då.

Sakstypene fordelte seg slik etter statistikkgruppe:

Sakstype	Ant
0557, trusler mot off tj, m (funn av kniv og derfor sendt over med vedlegg 670, bæring av kniv på off sted)	1
0555, vold mot off tj m (feilkodet trusselsak)	1
6670, bæring av kniv på off sted (ikke omfattet av bestillingen, medtatt fordi de kom inn som vedleggssak)	4
1676, trusler med kniv	18
1679, trusler med kniv	1
1754, Kroppsskade	4
1755, Grov kroppsskade	6
1758, Drapsforsøk med kniv	2
9199, voldsprodukt (ikke omfattet av bestillingen, medtatt fordi den kom inn som vedleggssak)	1
9799, undersøkelse	1
0954, ran	2
0955, grovt ran	1
1768, mishandling i nære relasjoner	1
	43

2.2 Prioritet

Utvalget av saker er så lite og består av så forskjellige sakstyper at det er forståelig med ganske ulik prioritering blant disse. Stort sett er sakene behandlet ganske raskt ut fra forutsetningene. Noen saker inngår i større kompleks, noen gjelder skader som må utredes før saken kan avgjøres og andre igjen kan avgjøres like etter at anmeldelsen er skrevet. Vi finner det på denne bakgrunn ikke riktig å vurdere gjennomsnitt eller median. Spennet isaksbehandlingstid strekker seg fra noen få dager til, for noen meget få saker, opp mot ett år. De aller alvorligste sakene med stor skade og /eller fare for tap av liv, har god fremdrift i etterforskningen

Felles for de sakene som har lengre saksbehandling synes særlig å være:

- Aktive i rusmiljøet med flere saker til behandling i systemet lager koordineringsutfordringer og noen saker blir ventende på andre.
- Barn som er institusjons plassert i distriktet trekker saker fra steder de har vært på før, og opparbeider i tillegg fort saksvolum lokalt. Dette skaper koordineringsproblemer og tidsbruk
- Saker med flere, men ulike, gjerningspersoner i fellesskap om flere handlinger, kan medføre veldig uoversiktlige sakskompleks med ulik fremdrift og påfølgende fragmentarisk behandling.
- Noen ganske få synes bare å ha blitt liggende ubehandlet over lengre tid

Det er et gjennomgående trekk i innstillingene at saksbehandlingstiden i liten grad kommenteres selv der det er åpenbart at det er behov for en forklaring.

9 av sakene gjelder gjerningspersoner under 18 år, 3 av sakene under 15 år. Sakene synes gitt nødvendig prioritet, samtidig er det blant disse sakene man særlig finner store koordineringsutfordringer som nevnt over. Barn plassert i institusjon under barnevernet har, basert på inntrykk fra de innsendte sakene, høy gjentakelsesfare for ytterligere bruk av kniv til trusler eller ran. I flere av disse sakene med barn under 18 år ser vi at det til slutt har blitt nødvendig å varetektsfengsle. Vi kan bare understreke at en ved etablering av alvorlige saker mot mindreårige, må følge nøye med for å fange opp nye forhold og ha en klar tanke om hvordan sakene skal behandles og hvilke gjerningspersoner som skal koordineres, slik at en unngår etablering av (for) store komplekser og unødig venting både for etterforskning og irettføring.

2.3 Resultater av saksgjennomgang

I 6 av sakene var kodingen ikke korrekt. Men uten at dette utgjorde noe påviselig mønster. Til eksempler nevnes et tilfelle av kroppskrenkelse, kodet som kroppsskade, et tilfelle av trussel om å bruke kniv uten faktisk å ha kniv og noen saker der anmeldt trussel ikke hadde tilstrekkelig bevismessig dekning, men det var grunnlag for å forfølge bæring av kniv på offentlig sted uten at det var etablert sak på dette.

Det forelå innstilling på henleggelse i 18 saker, fordelt på ukjent gjerningsperson, tvil om tilregnelighet, bevisets stilling og mindreårig gjerningsperson. 16 saker ble henlagt som foreslått og 2 returnert for ytterligere etterforskning.

I 3 saker ble det beordret opprettelse av sak og utstedelse av forelegg for overtredelse av strl § 189 etter at opprinnelig anmeldt sak ble henlagt etter bevisets stilling.

Innstilling om tiltalebeslutning i 19 saker ble etterkommet, om enn med noen endringer i subsumsjon: En siktelse for grov kroppsskade ble omgjort til drapsforsøk i tiltalebeslutningen og en innstilling for drapsforsøk omsubsumert til grov kroppsskade.

Det ble sendt inn 4 saker omhandlende forsøkshandlinger, hvorav tre var drapsforsøk og det fjerde en feilsubsumert post for trussel mot offentlig tjenesteperson.

Ved avsluttet saksgjennomgang forelå dom i 10 saker som gir litt anledning til å undersøke påstand og utfall. Stort sett har påtalemyndigheten fått medhold i påstander som er adekvate i forhold til tiltalebeslutningene.

2.4 Bruk av straffeloven § 189

Bestemmelsen var ikke omhandlet av innsendingspålegget. Likefult ble noen få saker som kun omhandlet bæring av kniv på offentlig sted sendt inn. Vi har også, som det fremgår av kapittel 3, sett på statistikken for opprettelse av saker for ulovlig bæring av kniv på offentlig sted og inndragning av beslaglagte kniver totalt sett, for å se om det kan spores tendenser til økning i disse tallene. Det vises til merknader der.

I de øvrige innsendte sakene var flere integritetskrenkelser begått på offentlig sted med kniv som var båret ulovlig. Dette ble imidlertid utelatt i 10 av påtalevedtakene. Vi mener dette er uheldig både fordi dette kan medføre at selvstendige straffbare forhold ikke påtales, tilfellene inngår ikke i statistikken for bæring av kniv på offentlig sted og fordi det er et straffutmålingsmoment at den siktede har medbrakt kniv til offentlig sted og dermed muliggjort en påfølgende integritetskrenkelse (ran, trussel eller skade). Der kniven er medbrakt nettopp for å utføre slike handlinger, sier det noe om forsettets styrke og planlegging av handling, ellers sier det uansett noe om farepotensialet ved å bringe slikt redskap med i det offentlige rom. I en av sakene om drapsforsøk heter det under straffutmåling:

Overtredelsen av straffeloven § 189 annet ledd er isolert sett et bøteforhold, og tillegges vekt i skjerpene retning. Drapsforsøket er i realiteten et resultat av at den risiko som bæring av kniv på offentlig sted medfører har realisert seg. Dersom tiltalte ikke hadde båret kniv på offentlig sted, ville heller ikke drapsforsøket funnet sted.

Straffeloven § 189 bør brukes i konkurrans med bestemmelse om integritetskrenkelse med kniv der det er grunnlag for det.

2.5 Etterforskningsplan

Et av parameterne for undersøkelse var hvorvidt det forelå adekvat etterforskningsplan. I selve sakene ble dette funnet i 11 saker til dels med link til prosjekter i Indicia og til dels med gjøremålslistor lagt inn som notat i BL. Det er varierende grad av oppfølging av planene med innlagt informasjonsbehov. Noen fremstår mest som huskelister laget innledningsvis eller etterforskningsordre fra påtale på et senere tidspunkt i saken. Vi finner ikke grunn til påpeke dette som en mangel. Sakene er i det alt vesentlige adekvat fulgt opp og etterforskningsledelse og – planlegging synes tilpasset den enkelte sakes omfang og alvor. Som påpekt under pk 2.2, er det særlig i saker der det bygges komplekser med flere saker og gjerningsmenn, gjerne med ulike gjerningsmenn i flere saker i samme kompleks, at plan om fremdrift og koordinering blir krevende.

2.6 Inndragning av kniv

For 11 av sakene er det ikke tatt forbehold/truffet beslutning om inndragning av kniv til tross for at denne var i beslag og var brukt til straffbar handling. Det var i flere saker foretatt destruksjon basert på et muntlig samtykke gitt fra siktede på beslagstidspunktet.

Det er flere tilfeller av generelle forbehold om inndragning med angivelse av lovhjemmel, men uten spesifisering av hvilken gjenstand eller fra hvilken post i tiltalebeslutningen. Dette sees også gjentatt i tiltalebeslutninger utferdiget herfra.

3 Statistikk

Vårt utvalg av saker, all integritetskrenkelse med kniv i Vest politidistrikt som er ferdig etterforsket (FEJ) mellom 1.1. og 31. 5. 2024, gjør det vanskeligere å finne dekkende statistikk fra systemene i ettertid. En beskrivelse av begått eller avgjort kriminalitet er mer tilgjengelig.

Vi har ved uttrekk fra systemene brukt de samme søk som politiet i sin besvarelse av vår henvendelse ett år tidligere og dermed hentet ut resultater for ett ytterligere fullt år (2023) samt 2024 tom juli.

3.1 Beslaglagte kniver

Beslaglagte kniver fremstår forholdsvis stabilt. Nå foretas det færre personransaker i rusmiljøene etter 2021, men tallene gir likevel ikke grunn til uro.

Beslaglagte kniver:	2018	2019	2020	2021	2022	2023	h. 2024
Antall knivbeslag	229	220	437	267	287	273	197

Beslagene korresponderer til en viss grad med straffesaker opprettet for bæring av kniv. Avvik forklares bl.a. med at det beslaglegges flere kniver i enkelte saker.

Ulovlig bæring av kniv (strl. 189, 2. ledd):	2018	2019	2020	2021	2022	2023	h. 2024
Statistikkgruppe	2018	2019	2020	2021	2022	2023	h. 2024
0670 Ulovlig bevæpning på off. sted, kniv eller liknende gjenstand	194	225	195	170	165	195	118

Det er nok på det rene at det foretas færre personransaker enn tidligere all den tid det ikke lenger prioriteres å avdekke bruk/besittelse av narkotika i brukermiljøene, der kniv også avdekkes. En forholdsvis lik statistikk nå, som for noen år siden kan med denne bakgrunn tolkes som en reell oppgang. Samtidig foretas nok flere sikkerhetsvisitasjoner nå enn tidligere. Det er således ikke mulig å gjøre sikre slutninger fra dette tallmaterialet.

Sakene avgjøres tilsynelatende i det alt vesentlige med positiv påtaleavgjørelse der det er grunnlag for det. Dette er bra. Det bør være fokus på at bæring av kniv i det offentlige rom øker faren for kroppsskader og drap. Vi så i forklaringer at flere unge gav uttrykk for at de bar kniv "fordi alle gjør det". Raske reaksjoner som klart tilkjennergir at dette følges opp og vurderes alvorlig, er rett. Det er gledelig å konstatere at politidistriktet ikke henlegger slike saker på kapasitetsbegrunnelser.

Oppklaringskode	2018	2019	2020	2021	2022	2023	h. 2024
014 Henlagt pga manglende opplysn. om gjerningsperson					2	1	
016 Avgjort utenfor straffesak	1					1	
021 Stillet i bero - strpl § 250						2	
040 Forelegg	56	44	25	39	28	33	29
041 Siktelse (tilståelsesdom)	24	15	20	11	17	19	6
042 Tiltalebeslutning	68	89	79	61	51	62	20
043 Påtaleunntatelse	14	30	22	22	12	15	10
044 Konfliktråd						3	4
050 Henlagt, anmeldte forhold ikke straffbart	1	1					2
051 Henlagt, mistenkte under 15 år	3	6	3	4	8	7	4
053 Vedtatt forelegg på bot				1			
058 Henlagt pga bevisets stilling	13	24	34	24	26	21	15
062 Henlagt, strpl § 62a unnlatt påtale, ikke allmenne hensyn	2	6	4	2	4	2	
064 Henlagt pga mistenktes død	2		1	1	2	3	
065 Henlagt, tvil om tilregnelighet	2	5	1	4	3	3	2
067 Henlagt på grunn av foreldelse					1		
078 Henlagt, uforholdsmessig ressursbruk	4	3			5	7	4
103 Henlagt, intet straffbart forhold bevist	2	2	2			2	
106 Henlagt, ikke rimelig grunn til å undersøke om straffbart forh.	2		3	1		1	
137 Vedtatt forelegg på bot og inndragning			1				
Ikke avgjort					6	13	22
Totalsum	194	225	195	170	165	195	118

3.2 Anmeldelser innen de kriminalitetstyper vi har etterspurt

Trusler/grove trusler med bruk av kniv:								Stikkvåpen	
Hovedpolitise	2018	2019	2020	2021	2022	2023	h. 2024	2023	h. 2024
Askøy og Øygarden psd	1	8	5	9	6	6	3	14	5
Bergen Nord psd	6	11	10	9	10	6	3	10	6
Bergen sentrum psd	28	30	34	33	25	19	9	36	20
Bergen Sør psd	7	8	9	15	9	5	2	7	4
Bergen Vest psd	5	11	11	3	7	3	1	9	3
Bjømafjorden og Austevoll psd	2	1	2	4	2	2	1	4	2
Egersund psd						1		1	
Hardanger psd	2	2		1	2		1	3	1
Haugesund psd						1		1	
Indre Østfold psd						1		1	
Kvam, Samnanger og Tysnes psd	2	1		1			1	1	1
Kvinnherad psd			2	4					
Nordfjord psd	4	2	3	4	1	2	1	2	1
Nordhordland psd		5	1	5	3	4	1	10	2
Os og Austevoll psd		2	1						
Sandefjord psd						1		1	
Sogn psd	2	1	3	1	6			3	
Sunnfjord psd	6	3	11	4	14	6	3	10	7
Varanger psd								1	
Vest pd			1						
Voss psd	1	2	1	6	5	2	1	3	2
Totalsum	66	87	94	99	90	59	27	117	54

To siste kolonner er søket utvidet med "stikkvåpen" og ikke begrenset til kniv for å illustrere at her er mulige ulikheter mht hva som legges inn på den enkelte sak av informasjon.

Skade/drap med bruk av kniv:							
Hovedpolitistone	2018	2019	2020	2021	2022	2023	h. 2024
Askøy og Øygarden psd	1	1	2	2	2	2	3
Bergen Nord psd	2		4	5	3	1	2
Bergen sentrum psd	15	13	14	14	21	18	8
Bergen Sør psd	1		2	4	4	5	3
Bergen Vest psd	1	2		1	6	3	
Bjørmafjorden og Austevoll psd	1	1			2	2	1
Hardanger psd		1					
Kvam, Samnanger og Tysnes psd							2
Kvinnherad psd			1		1		
Nordfjord psd	1	1			2	2	
Nordhordland psd	1	1		1	1		
Sogn psd	1			1	1		1
Sunnfjord psd	2	2	1		2	3	
Voss psd		2		1		3	
Totalsum	26	24	24	29	45	39	20

Tallene er forholdsvis stabile. Om vi sammenligner tall pr juli 2024 med tilsvarende tidligere år, blir inntrykket det samme :

TILSVARENDE TALL PR 31. JULI 2024							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	h. 2024
Antall knivbeslag	143	289	151	149	174	168	197
Skade/drap med kniv:							
Statistikkgruppe	2018	2019	2020	2021	2022	2023	h. 2024
1751 Kroppskrenkelse	5	2	5	11	8	8	3
1752 Grov kroppskrenkelse	1	3	2	2	2	2	1
1754 Kroppsskade	1	4	6	8	7	8	7
1755 Grov kroppsskade	5	4	1	3		1	3
1757 Drap	2	3		1	1	1	2
1758 Drap, forsøk		1			4	3	4
Totalsum	14	17	14	25	22	23	20
Trusler/grove trusler med kniv:							
Statistikkgruppe	2018	2019	2020	2021	2022	2023	h. 2024
1676 Trusler, med kniv eller annen liknende redskap	44	40	46	53	64	67	48
1679 Grove trusler, med kniv eller annen liknende redskap	2	6	4	2	7	6	6
Totalsum	46	46	50	55	71	73	54

(Alle søk er begrenset ved bruk av kniv i modus operandi – altså snevrere enn "stikkvåpen")

3.3 Etterlevelse

Som nevnt, har det vist seg vanskelig å få en oversikt over saker ferdigstilt til jurist (FEJ) i perioden og dermed måle etterlevelse av innsendingspålegget opp mot eksakt statistikk. Imidlertid er det en pekepinn at det i perioden er registrert følgende påtaleavgjorte saker som kan indikere at etterlevelsen er meget god. (Søket er igjen begrenset til "bruk av kniv"). Påtaleproduksjonen på dette saksfeltet i den aktuelle perioden fremstår overraskende lavt.

PÅTALEAVGJORTE SAKER DER KNIV ER BENYTTET I PERIODEN 01.01.-31.05.2024:

Statistikkgruppe	Antall		
0954 Ran	4		
0955 Grovt ran	1		
1676 Trusler, med kniv eller annen liknende redskap	3		
1679 Grove trusler, med kniv eller annen liknende redskap	1		
1751 Kroppskrenkelse	2		
1754 Kroppsskade	1		
1755 Grov kroppsskade	2		
1758 Drap, forsøk	1		
Totalsum	15		

4 Oppsummering og tilrådninger

- Det synes, basert på det foreliggende tallmateriale, ikke å være økning i etablering av straffesaker med bruk av kniv i Vest politidistrikt. Det synes heller ikke å være økning i beslag av kniver, eller registrering av bæring av kniv på offentlig sted, som indikerer dette.
- Fremdrift i etterforskning av saker med bruk av kniv er for det langt meste tilfredsstillende.
- Forslag til reaksjon er i det vesentlige adekvat.
- Subsumsjon av begått handling ut fra skade opp mot alternative mer alvorlige forsøkshandlinger er krevende både mht om det dreier seg om simpel eller grov kroppsskade og om handlingen- uavhengig av skadeomfang, skal vurderes som drapsforsøk. I slike tvilstilfelle skal saken sendes statsadvokatene uansett.
- Koordinering av U18 saker der flere har handlet sammen og/eller der siktede er institusjonsplassert, kan være meget utfordrende, særlig om vedkommende bygger saksportefølje i ulike byer pga flytting mellom institusjoner. Det må tidlig tas valg om samordning (lokalt slik at en etterforskningsenhet og påtalejurist får alle sakene og nasjonalt slik at det inngås avtale om hvorvidt saker skal koordineres eller føres separat) både mht sak og person. Personsamordning (flere gjerningspersoner) kan meget lett medføre forsinkelser uforenlig med krav til hurtig saksbehandling for mindreårige.
- Der en gjerningsperson pådrar seg siktelse for flere integritetskrenkelser med kniv i løpet av kort tid, bør terskel for bruk av tvangsmidler være meget lav. Vest politidistrikts praksis i de innsendte sakene indikerer at slik praksis langt på vei er etablert.
- Der bruk av kniv skjer som en følge av at gjerningsperson har båret kniv på offentlig sted, bør det opprettes egen sak for overtredelse av strl § 189, 2. ledd.
- Kniv som har vært brukt til straffbar handling/gjenstand for straffbar handling, skal alltid inndras.

Bergen, 10. september 2024

Eirik Stolt-Nielsen

førstestatsadvokat